

// Filmhandledning //

Totori! Sommaren vi blev superhjältar

Handling

Filmens berättare är Vega, 9 år. Hon har en lillasyster Billie som snart är 5 år. Vega och Billie ska på fjälltur med sin pappa. Deras mamma ligger inlagd på sjukhus.

På fjällturen är olyckan framme, pappan faller ner i en grotta och skadar sig. Vega och Billie måste då ensamma gå tillbaka över fjället för att försöka hitta hjälp.

Pappan ger dem instruktioner på hur de skall ta sig tillbaka men barnen väljer en annan väg hem. De går då vilse men finner en strand, där de även lyckas fiska och göra upp en eld med hjälp av tändaren som Billie tog med sig.

Vidare på vägen hem möter de vilda djur, stora och små utmaningar och de måste hantera sin egen rädsla. Barnen finner en grotta som de sover över i. Dagen efter fortsätter de sin resa hemåt. På vägen finner de en stuga som de kan äta och sova i. På väg från stugan möter de en man som inte kan hjälpa dem. Tillbaka i byn där de startade visar det sig att den gamla personen som bor där, inte kan hjälpa barnen.

Vega och Billie måste själva ta sig tillbaka till grottan för att rädda pappan på egen hand. Denna gång har de med sig en karta så att de snabbare kan komma till pappan och rädda honom. Genom Vegas uppfinningsrikedom lyckas barnen ta upp pappan ur grottan. Med hjälp av Billies speciella packning har de även en enhörningsflotte som gör att de kan komma hem. Tillbaka i staden återförenas familjen, starkare och med en ny förståelse för varandra.

Redan filmens titel anspelar på att detta är en sagoberättelse. Som sådan passar den alldeles utmärkt till arbete i förskola och skola.

Redan innan ni skall se filmen kan ni prata med barnen om vad som utmärker en saga.

- Hur brukar sagor börja? Det var en gång. En gång för länge sedan...

- Hur brukar de sluta? Och så levde de lyckliga i alla sina dagar m.m.

- Vilka karaktärer/figurer/varelser kan man stöta på i en saga? Det brukar finnas huvudpersoner/hjältar i sagor. De möter olika karaktärer såsom andra människor, djur och magiska varelser.

- Vad brukar hända i sagor? I sagorna utsätts ofta hjältarna för en prövning, som de oftast löser. Sagor har alltid ett budskap som kan sammanfatta det man lär sig av berättelsen.

Efter filmen kan ni diskutera samma frågor – och gå tillbaka till svaren barnen gav innan filmen. Denna gång får barnen ge exempel från filmen:

Hur började filmen? Filmens börjar med att Vega berättar för oss om sig själv och sin familj. Vi får reda på att lillasystern Billie är lite speciell. Hon packar t.ex. ”magiskt” och gör sällan så som vuxna vill att hon skall göra. Mamman ligger inlagd på sjukhus.

Hur slutade filmen? Hela familjen återförenas efter äventyret. Både barn och vuxna har lärt sig om sig själva och varandra. Vega har genom detta äventyr fått en ny syn på sitt syskon.

Kan barnen komma på en mening för att sammanfatta ett budskap från filmen?

En film om att hitta vägen till sina egna superkrafter.

Vi hittar fram först när vi går vilse.

Döm inte en bok efter omslaget.

Vi är alla olika, men våra olikheter gör att vi tillsammans kan lösa svåra problem.

Vilka karaktärer/figurer/varelser mötte Vega och Billie i filmen?

De möter ett djur. De möter även två vuxna som inte kan hjälpa dem med deras problem.

I sagor är det ofta förekommande att man får saker som kan hjälpa en på vägen eller att personer säger/gör saker som innebär att man kan klara sitt uppdrag. Be barnen ge exempel.

I filmens början packar Billie en enhörningsflotte. Billie får en tändare på mammans sjukhus, de finner en karta, de finner en repanordning för att bärga tunga saker.

Berättelsens struktur

I övningen innan har vi redan pratat om berättelsens början och dess slut. Nu ska vi öva oss på att återberätta en berättelse samt berättelsens struktur.

Använd denna bild:

FILM PEDAGOGERNA

SAGANS OCH BERÄTTELSENS DRAMATURGI

Början Det var en gång _____
Varje dag så _____

Mitten En dag så _____
och på grund av det så _____

Slut tills slutligen _____
och så levde de lyckliga i alla sina dagar etc...

Be barnen att återberätta berättelsen med hjälp av denna struktur.

Be barnen att rita en teckning med en händelse från filmen. Det behöver inte vara en avancerad teckning – det kan vara streckgubbar. Skriv vad det är för händelse som den illustrerar. Gå genom i gruppen och sätt upp bilderna i den ordning som de utspelar sig i filmen.

Nu har ni en tidsaxel över filmens handling. Man kan nu med hjälp av strukturen ovan och tidsaxeln, återigen återberätta filmens berättelse.

Filmens karaktärer och hjältar

Be barnen tänka på en karaktär i filmen. Gå igenom vilka karaktärer som barnen tar upp.

Filmen har en undertitel: Sommaren vi blev superhjältar. Fråga barnen vad de anser vara en superhjälte. Vad är en hjälte? Vad krävs för att man skall vara en hjälte?

Finns det någon, några karaktärer som barnen tycker är hjältar i filmen?

Be dem att förklara vad det är för handlingar som de gör som gör dem till hjältar.

I de flesta sagor, myter och berättelser vi ser, läser eller spelar så möter vi hjältar. Enligt Mytforskaren Joseph Campbell finns det en struktur för dessa berättelser, som han kallade för monomyten eller Hjältens resa.

Väldigt förenklat kan man sammanfatta Hjältens resa såhär:

Vår hjälte lämnar sin vanliga värld för att bege sig ut på ett äventyr/resa/prövning i en okänd värld. I mitten möter hjälten sin svåraste prövning. När prövningen är över, återkommer hjälten till den vanliga världen. Men det är inte samma hjälte som i början av berättelsen. Hjälten har lärt sig saker och utvecklats. På vägen, kommer hjälten förmodligen att prövas flera gånger, få hjälp av hjälpare, samt ofta få verktyg som kommer hjälpa hjälten på vägen.

Fundera på hur bra detta stämmer överens med filmen Totori? Börja först med att fundera på vem eller vilka som är filmens hjältar? Vega och Billie kan väl båda ses som hjältar. Prata sedan med barnen och se hur Vega och Billie och utvecklas var för sig – de kanske har olika hjälteresor.

Lämnar hjälten sin vanliga värld? De beger sig ut på i naturen med sin far.

Prövas hjältarna på vägen? Vad händer ungefär i mitten av berättelsen (om ni gjort tidslinje innan så kan ni ju använda den).

Vilka andra prövningar möter vår hjälte?

Får de hjälp? Barnen hjälper varandra.

Får de verktyg/saker – för att kunna klara sin prövning?

Slutligen – vad tycker barnen att Vega och Billie har lärt sig under filmens gång?

Här kan man jämföra med sagans budskap. – Kanske är deras lärdomar de samma som berättelsens?

Diskussionsfrågor om filmens innehåll

Filmen innehåller flera intressanta ämnen och teman som man kan diskutera med gruppen.

Syskonrelationer och familjerelationer - Vuxna och barn

Natur och kultur

Berättelsens magiska kraft

Syskonrelationer och familjerelationer

Vega och Billie är syskon. De är rätt olika. Vega beskriver sig själv som normal.

Hon är lugn och läser instruktionsmanualer. Billie är impulsiv och vild. Hon bara gör. Enligt Vega är hon mer lik sin mamma och Billie är mer som sin pappa.

Vega blir vid tillfällen trött och ledsen på sin syster, men säger flera gånger i filmen att hon ju älskar sin lillasyster. Enligt Vega är varje dag med pappan ett äventyr, en saga. Pappa får barnen glada och enligt Vega är han inte rädd för något och det finns inget han inte kan göra. Men Vegas mamma säger att Vega måste ta hand om pappa vilket Vega tycker är konstigt eftersom hon är barnet.

I filmen finns 4 vuxna som alla är vilse på något sätt. Mamman mår psykiskt dåligt och behöver vila upp sig. Pappans agerande gör att han trillar ner i grottan. Mannen de möter på vägen hem, är ute i skogen för att finna sig själv. Den gamla kvinnan i byn, har demens och minns dåtiden men är vilse i nutiden. Även barnen går vilse. Men med hjälp av gemensamma krafter och magiskt tänkande lyckas de hitta hem igen. Barnens olikheter kompletterar varandra.

Vega summerar berättelsen med att detta var sommaren de var vilsna, de tappade kartan – det var den sommaren de förstod att även om man går vilse är man aldrig ensam.

Diskutera med barnen:

Om de har syskon, har de som syskon då olika egenskaper? Finns det tillfällen dessa olikheter är bra respektive dåliga. Finns det andra saker som gör dem lika varandra? När är det bra/dåligt att likna varandra?

Om man inte har syskon, kan man se likheter/olikheter mellan personerna sina kompisrelationer. Har man tänkt på något särskilt kring detta utifrån vad man vet om sina kompisars syskonrelationer?

Syskonrelationer är komplicerade. Det är inte ovanligt att syskon bråkar och slåss. Men vad är det som gör att det blir konflikter mellan syskon?

Det kan väl vara olika saker. Det kan vara att syskonen är väldigt olika, till sätt, intressen och utseende.

Det kan ju även vara att syskonen är väldigt lika varandra, vilket kan leda till konflikter om saker, fritid mm.

I filmen förklarar ju Vega att hon tycker Billie är väldigt jobbig ibland. Hon önskar

att det bara var hon och pappan på tur. Men det visar sig ju senare att Billies sätt att vara och tänka räddar barnen. Det är hon som har en tändare med sig. Det är hon som packat ner en flotte. Det är hon som gör att de kommer in i stugan. I slutet av filmen så får barnen frågor om vilka superkrafter de har. Billie visar med händerna. Vega förklarar att hennes kraft är att vara normal.

Prata gärna med barnen om vilka roller vi har när vi umgås med varandra? I en familj, i en syskonrelation, i en kompisrelation. Vad är det vi gillar och ogillar? Är det alltid vara samma – eller kan det vara att man är olika?

Natur och kultur

Filmen utspelar sig i nutid. Men varken vuxna eller barn sitter med sina mobiler, spelar TV-spel eller för den delen tittar på TV. För många kan detta kännas som en märklig skildring av nutiden. Modern teknik är fantastisk på många sätt. I pandemitider har tekniken varit en räddning för många. Med hjälp av modern teknik kan vi även uppleva kultur på nya och spännande sätt. Det kan dock vara så att all denna moderna teknik gör att vi tappar kopplingen till naturen. I filmen måste ju barnen överleva utan teknik. De kan inte ringa in hjälp. De kan inte använda mobiler för att se var de är. De måste använda sig av mer basala kunskaper om naturen och människan. Vi behöver äta, dricka och sova. Vi behöver även kunskaper om hur man orienterar sig i naturen. Övar vi i dessa moderna tider på att kunna leva med och i naturen?

Diskutera:

Hur tror barnen att det gått för dem om de hamnat i samma situation som Vega och Billie?

Vad tror barnen hade varit svårt? Har barnen någonsin övat sig på att koppla ifrån dagens moderna teknik och leva i naturen?

Berättelsens magiska kraft

Filmens innehåll och struktur påminner om en film som den nästan delar namn med – den japanska filmen *Min granne Totoro*. I båda filmerna är det två flickor, vars mamma är sjuk, de åker iväg med sin pappa, och i skogen möter de olika äventyr samt en varelse – en Totoro. Ordet Totoro är egentligen en felsägning av ordet troll, och trollet som inspirerat till Totoro är trollet från den norska berättelsen om Bockarna Bruse. I filmen finns många referenser till olika ”magiska” berättelser – ofta med norsk/nordisk anknytning. Vi har referenser till Frost-filmerna som bygger på H.C. Andersens bok. Vi har referenser till bockarna Bruse genom övergångarna över vattnet (tre stycken – även det ett magiskt tal). Genom de olika grottorna – får vi även anknytning till en av norsk litteraturs mest kända verk, Peer Gynt, som också blandar samtid med magi och norsk folklöre. Billie har ju även en Enhörning – som är en My little Pony – som ett totemdjur. Det är ju detta djur hon kallar Tottori.

Magi handlar om tro. Magi kan vi ju finna i många saker och ting. Magi kan vara

det vi kallar Trolleri. En berättelse kan vara magisk. Hos Billie är magi ett förhållningssätt till världen. Pappan frågar henne efter ett trolleritrick om hon är magiker – så svarar hon att ”det är bara mina fingrar (som är magiska)”. Vid filmens mitt, när de kommer till stugan, berättar Vega att hon är glad att Billie är med.

- ”För när det ovanliga sker – då behöver du hjälp från ovanliga [människor]”.
- ”De som ser det ingen annan ser”.
- ”De som vet att magi finns bara man tror på den”.
- ”De som vet djupt inne i sig själva att de har superkrafter”.

I slutet av filmen då de räddat pappan så behöver de ”magi” för att hitta hem. Billie säger att när pappan inte orkar ”gå” mer att de kan rida på enhörningen hem. Men varken pappan eller Vega tror henne, och säger att man inte får ljuga. Men Billie har med sig en enhörning som blir deras räddning.

- ”Det finns enhörningar om du tror på dem”, som Billie säger.

För att berättelser skall fungera måste vi också tro på den. Som denna berättelse. Diskutera med barnen vilka olika sorts berättelser de tror på.? Tror de att de någonsin kommer att sluta tro på berättelser? När tycker barnen själva att det är roligast?

